

הוא בורא בלי שתפות אחרת, שהוא אחד בלי שתף כלל, לא למעלה ולא למטה ולא באמצע ולא מפל צד כלל. אמר, ודאי כעת התגלה מה שלא נמסר לגלות אפלו מהלב לפה, וסוד זה צריך לכסות מפל אדם, שאין כל מח יכול לסבל את זה, אלא אלו שיודעים בסודות אלו שחכמתם עולה על כל הנביאים והחכמים.

אמר רבי אלעזר: אבא, הרי התגלתה א' בסוד עליון כשהסתלק עלת העלות באות י' ונשארו וי, אלא מה זה אוי? אמר לו: (א' העליונה) (יש א') למעלה מן א', שיש א' מהאזניות הגדולות, ויש א' מן האזניות הקטנות, ויש א' מן האזניות הבינוניות, הם אדם של בריאה, אדם של יצירה, אדם של עשייה, ועליהם נאמר כי גבה מעל גבה שמר, ויש שלשה עליונים עליהם בדרך אצילות, ועליהם נאמר וגבהים עליהם.

ואותם של בריאה הם לבושים לאותם של אצילות, וזהו אור לבוש עליון, ואותם עשרה מתלבשים בעשר, ואלו של אצילות אמרו לאותם של בריאה שמתלבשים בהם, נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, כל ספירה נתנה בו חלקו מבפנים ומבחוץ, ואם חסרה אחת מעשר ספירות שלא הייתה נותנת בו חלקה, לא היה משתלם בנינו של אדם, ובזמן שחטא אדם, כל ספירה וספירה נטלה חלקה ממנו, ונשארו אין, וסוד הדבר - ומותר האדם מן הבהמה אין, ומשום זה אמרו בעלי המשנה, ואדם ביקר כל ילין נמשל כבהמות נדמו. אדם שהיה לן בכבוד שלמעלה ולא שמר אותו, נמשל כבהמות הדמות שלו, שהן חיות

בלא שותפו אחרא דאיהו חד בלא שותפא כלל לא לעילא ולא לתתא ולא באמצעיתא ולא מפל סטרא כלל, אמר ודאי כען אתגליא מה דלא אתמסר לגלאה אפילו מלבא לפומא, ורזא דא צריך לאתפסיא מפל בר נש, דלאו כל מוחא יכיל למסבל האי, אלא אלין דידיעין ברזין, אלין דחכמתא דלהון סליק על כל נביאיא וחכמיא.

אמר רבי אלעזר אבא, הא אתגליא א' ברזא עלאה כד אסתלק עלת העלות באת י' ואשתאר וי אלא מאי אוי, אמר ליה (א' עלאה) (נ"א אית א') לעילא מן א', דאית א' מאתוון רברכן, ואית א' מאתוון זוטרכן, ואית א' מאתוון בינוניים, אינון אדם דבריאה אדם דיצירה אדם דעשייה, ועלייהו אתמר (קהלת ה) פי גבוה מעל גבוה שומר, ואית תלת עלאין עלייהו בארז אצילות, ועליהם אתמר וגבהים עליהם.

ואינון דבריאה אינון לבושין לאינון דאצילות, והאי איהו אור לבוש עליון, ואינון עשר מתלבשין בעשר, ואלין דאצילות אמרו לאינון דבריאה דמתלבשין בהון, (בראשית א כו) נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, כל ספירה יהיב ביה חולקיה מלגאו ומלבר, ואם חסר חד מעשר ספירן דלא הוה יהיב ביה חולקיה לא הוה אשתלים בניינא דאדם, ובזמנא דחב אדם כל ספירה וספירה נטיל חולקיה מניה ואשתאר אין, ורזא דמלה (קהלת ג יט) ומותר האדם מן הבהמה אין, ובגין דא אמרו מארי מתניתין (תהלים מט יג) ואדם ביקר כל ילין נמשל כבהמות נדמו, אדם דהוה לן ביקר דלעילא ולא נטיר ליה, נמשל כבהמות דמות דיליה, דאינון חיות הקדש,

הקדש, אכל עלת העלות פשברא
אותו, כמו שנאמר (זהו שכתוב)
ויברא אלהים את האדם
בצלמו, הוא נטל ממנו הכל, ונתן
בו בלי שתפוח של אחר, שהאב
והאם עשו אותו בציריהם בשני
ציריים. זהו שכתוב וייצר יהוה
אלהים, וייצר בשני ציריים,
הציר של האב שהוא יהוה,
והציר של אלהים שהיא האם,
וזהו וייצר יהוה אלהים, ואחר
כך עשה אותו כלי, זהו שכתוב
עפר מן האדמה, לא כתוב מן
האדמה, אלא עפר מן האדמה,
וזו השכינה התחתונה, שנאמר
בה ואדם על עפר ישוב, שהיא
הגלגול שלו.

אמר רבי אלעזר: אבא, אחר
שנמצא רצון, צריך לפתח
בדברים בגלוי, מה האדם שברא
עלת העלות בדמותו, שהרי כתוב
שאין בו דמות? אמר לו: בני,
כאן לא אמר בצלמנו, שיש בו
דמות, אלא בצלמו, רוצה לומר,
כמו שהוא רואה ואינו נראה,
שהוא יהיה כך, וכמו שאין בו
דמות, שהוא יהיה כך, וכמו
שאין קדמון עליו, שהוא יהיה
כך, וכמו שהוא עלת העלות אחד
בלי שתפוח וכלי חשבון, שהוא
יהיה כך, הכל כמותו.

ויש אדם של בריאה ויצירה
ועשיה בגן אחר בלבוש וגוף (של
בחור) (בלבר), שבאצילות הרי נאמר
שאין בו בריאה ויצירה ועשיה
כלל. יש בריאה שהוא ברא
למטה בדמותו, אבל לא שהוא
נברא.

ובא וראה, אף על גב שנאמר
בספירות בריאה, הוא בלבוש
מבחוץ, ולא מבפנים, ומשום זה
כתוב ויברא אלהים את האדם
בצלמו, כאן סוד אחר בגוף, יש
ספירות של בריאה, ויש ספירות

אכל עלת העלות פד ברא ליה כמה דאת אמר
(ג"א הדא הוא דכתיב) (בראשית א כז) ויברא אלהים
את האדם בצלמו, איהו נטיל פלא מיניה,
ויהיב ביה פלא שותפו דאתרא, דאבא ואימא
עבדו ליה בצירייהו (דף קטז ע"ב) בתרין צירין,
הדא הוא דכתיב (בראשית ב ד) וייצר יהוה
אלהים וייצר בתרין צירין, ציורא דאבא
דאיהו יהוה, וציורא דאלהים דאיהו אימא,
ודא איהו וייצר יהוה אלהים, ולבתר עבד
ליה מאנא הדא הוא דכתיב (שם) עפר מן
האדמה, מן האדמה לא כתיב, אלא עפר מן
האדמה, ודא שכינתא תתאה דאתמר בה (איוב
לד ט) ואדם על עפר ישוב דאיהו גלגולא
דיליה.

אמר רבי אלעזר, אבא, בתר דרעוא אשתפח
צריך למפתח מלין באתגליא, מאי אדם
דברא עלת העלות בדיוקניה, דהא כתיב דלית
ביה דמות, אמר ליה, ברי, הכא לא אמר
בצלמנו, דאית ביה דיוקנא, אלא בצלמו רוצה
לומר פגוונא דאיהו רואה ואינו נראה, דיהא
איהו הכי, וכגוונא דלית ביה דיוקנא, דיהא
איהו הכי, וכגוונא דלית קדמון עליה דיהא
איהו הכי, וכגוונא דאיהו עלת העלות חד
פלא שותפו ובלא חשבון, דיהא איהו הכי,
פלא פגוונא דיליה.

ואית אדם דבריאה ויצירה ועשיה פגוונא
אתרא בלבושין וגופא (דלבר) (ג"א
בלבר), דבאצילות הא אתמר דלית ביה בריאה
ויצירה ועשיה כלל, אית בריאה דברא הוא
לתתא בדיוקניה, אבל לאו דאתברי איהו.

והא חזי אף על גב דאתמר בספירן בריאה,
בלבושא מלבר איהו, ולא איהו
מלגאו, ובגין דא כתיב (בראשית א כז) ויברא

תוספת לתקונא שתין ותשעה. - קמו ע"ב

ובבִּהמָה ובְּכָל הָאָרֶץ, אֲתַפְּלִילת בְּתַתְּאִין, וְאַפִּילוּ בְּכָל קְלִיפִין דְּסִטְרָא אַחְרָא אֲתַלְבְּשַׁת, לְקַיִמָא בָּהּ וּמְלֻכוּתוֹ בְּפַל מְשָׁלָה, וּבְכָל מָה דְּאֲתַלְבְּשַׁת אֲתַפְּלִילת (נ"א אַחְקַרְיַאת) בְּשָׁמְיָה, הָא הֵכָא אָדָם דְּעֵשְׂיָה וַיִּצְיָרָה.

אָדָם דְּבְרִיאָה אוּקְמוּהוּ עַל תְּפִאָרַת, מְאִי בְּצַלְמוֹ, בְּצַלְמֵם, תְּרִין דְּיוֹקְנִין דְּיִלְיָה לְעִילָא, אֶלְא (ס"א אלן) אֵינּוּן וְא"ו תְּרִין וְוִי"ן, אֵינּוּן תְּרִין דְּיוֹקְנִין דָּא דְּאִיהוּ אָדָם דְּאַמְצַעִיתָא, דְּשְׂכִינְתָא עֲלָאָה אִיהִי דְּמוֹת אָדָם עֲלָאָה דְּאִיהוּ חֲכָמָה עֲלָאָה, וְשְׂכִינְתָא תְּתָאָה דְּמוֹת אָדָם דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְּאַמְצַעִיתָא.

וְעוּד, עֲמוּדָא דְּאַמְצַעִיתָא בְּדִיוֹקְנָא דְּכֶתֶר וְדָא אָדָם דְּבְרִיאָה, וְאָדָם דְּיִצְיָרָה צְדִיק בְּדִיוֹקְנָא דְּחֲכָמָה, וּבְגִין דָּא (מלכים א ה כו) וַיִּהְיֶה נִתֵּן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה דְּאִיהוּ צְדִיק בְּרִית שְׁלוֹם שְׁלוֹם ה', וְשְׂכִינְתָא תְּתָאָה אָדָם דְּעֵשְׂיָה דְּמוֹת דְּשְׂכִינְתָא עֲלָאָה וְכֹלָא קְשׁוּט, (וְשְׂכִינְתָא וְדָא אֲתַפְּלִילת בְּכֹלָא), וּבְגִין דָּא זְמַנִּין אֲתַקְרִיאַת נְשֵׁר, זְמַנִּין חֲזִיָּה. (ד' ק"ז ע"א) זְמַנִּין יוֹנָה, זְמַנִּין צְפוּר, בְּכָל מָה דְּשְׁלִיטָא אֲתַקְרִיאַת בְּשָׁמְיָה, וּבְעֵשְׂבִין אֲתַקְרִיאַת שׁוֹשְׁנָה, עֵץ פְּרִי עוֹשָׂה פְּרִי, וְכַד שְׁלִטָא עַל אַרְעָא אֲתַקְרִיאַת אַרְץ, וְכַד שְׁלִטָא עַל יַמָּא אֲתַקְרִיאַת יָם עַל שְׁמִיָּה, וְכַד שְׁלִטָא עַל טוּרִין אֲתַקְרִיאַת סְלַע, לִית בְּרִיָּה בְּעֲלָמָא דְּשְׁלִטָא עֲלִיהִי דְּלָא אֲתַקְרִיאַת בְּשָׁמְיָה, אֲבָל עִם כֹּל דָּא דְּשְׁלִטָא עַל כֹּלָא, עֲבִידַת אַפְרָשׁוּתָא בֵּין דְּרַגִּין דְּאֵינּוּן מוֹחָא וְאֵיבָא, לְקְלִיפִין דְּסִטְרָא אַחְרָא דְּאֵינּוּן פְּקִלִיפִין דְּאַגּוּזָא דְּמַכְסִּיין עַל מוֹחָא, וְרָזָא דְּמִלָּה (בראשית א ד) וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ, וְוִי לִיָּה לְמָאן דְּמַעְרַב קְלִיפִין דְּסִטְרָא אַחְרָא עִם דְּרַגִּין דְּסִטְרָא דְּדְכִיּוֹ.

וּרְדוּ בְּדַגַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְבִהמָה וּבְכָל הָאָרֶץ, וְכִלְיָה בְּתַחְתּוֹנִים, וְאַפְלוּ בְּכָל הַקְּלָפוֹת שֶׁל הַצֵּד הָאֲחֵר הַתְּלַבְּשָׁה, לְקַיִם בָּהּ וּמְלֻכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה, וּבְכָל מָה שֶׁהַתְּלַבְּשָׁה נִכְלְלָה (נְקַרְאָה) בְּשֵׁמוֹ, הֲרִי כָּאן אָדָם שֶׁל עֵשְׂיָה וַיִּצְיָרָה.

הָאָדָם שֶׁל בְּרִיאָה פִּרְשׁוּהוּ עַל תְּפִאָרַת. מָה זֶה בְּצַלְמוֹ? בְּצַלְמֵם, שְׁתֵּי דְּמִיּוֹת שְׁלוֹ לְמַעְלָה, אֶלְא (אלא) הֵן וְא"ו, שְׁתֵּי וְוִי"ן, הֵם שְׁתֵּי דְּמִיּוֹת שֶׁל א שֶׁהוּא אָדָם שֶׁל הָאֲמֻצַּע, שְׂשִׁכְנָה הַעֲלִיּוֹנָה הִיא דְּמוֹת אָדָם עֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא חֲכָמָה עֲלִיּוֹנָה, וְשְׂכִינְתָהּ הַתְּחַתּוֹנָה - דְּמוֹת אָדָם, שֶׁהוּא הָעֲמוּד הָאֲמֻצַּעִי. וְעוּד, הָעֲמוּד הָאֲמֻצַּעִי בְּדְמוּת הַכֶּתֶר, וְזֶה אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה, וְאָדָם שֶׁל יִצְיָרָה - צְדִיק בְּדְמוּת שֶׁל חֲכָמָה, וּמִשׁוּם זֶה וַיִּהְיֶה נִתֵּן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה, שֶׁהוּא צְדִיק בְּרִית שְׁלוֹם שְׁלוֹם ה', וְשְׂכִינְתָהּ תְּחַתּוֹנָה - אָדָם שֶׁל עֵשְׂיָה, הַדְּמוּת שֶׁל הַשְּׂכִינָה הַעֲלִיּוֹנָה, וְהַכֹּל אֲמַת, (וְהַשְּׂכִינָה וְדָא נִכְלַל בְּכֹל), וּמִשׁוּם זֶה לְפַעְמִים נִקְרְאָת נְשֵׁר לְפַעְמִים חֲזִיָּה. לְפַעְמִים יוֹנָה, לְפַעְמִים צְפוּר, בְּכָל מָה שֶׁשׁוֹלֵט נִקְרְאָת בְּשֵׁמָה, וּבְעֵשְׂבִים נִקְרְאָת שׁוֹשְׁנָה, עֵץ פְּרִי עוֹשָׂה פְּרִי, וּכְשׁוֹלֵט עַל הָאָרֶץ נִקְרְאָת אַרְץ, וּכְשׁוֹלֵט עַל הַיָּם נִקְרְאָת יָם עַל שְׁמוֹ, וּכְשׁוֹלֵט עַל הַהָרִים נִקְרְאָת סְלַע, אֵין בְּרִיָּה בְּעוֹלָם שֶׁשׁוֹלֵט עֲלֶיהָ שְׁלָא נִקְרְאָת בְּשֵׁמָה, אֲבָל עִם כֹּל זֶה שֶׁשׁוֹלֵט עַל הַכֹּל, עוֹשֶׂה הַפְּרָדָה בֵּין הַדְּרָגוֹת שֶׁהֵן מִח וּפְרִי, לְבִין הַקְּלָפוֹת שֶׁל הַצֵּד הָאֲחֵר שֶׁהֵן כְּקְלָפוֹת הָאֲגוּז שְׂמַכְסוֹת עַל הַמַּח, וְסוּד הַדְּבָר - וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ. אוֹי לְמִי שֶׁמַּעְרַב אֶת קְלָפוֹת הַצֵּד הָאֲחֵר עִם הַדְּרָגוֹת שֶׁל צַד הַטְּהָרָה.